

Waqyi misriyyat

I. Waqyi misriyyat. 1833-09-05.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :

- La réutilisation non commerciale de ces contenus ou dans le cadre d'une publication académique ou scientifique est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source des contenus telle que précisée ci-après : « Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France » ou « Source gallica.bnf.fr / BnF ».
- La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service ou toute autre réutilisation des contenus générant directement des revenus : publication vendue (à l'exception des ouvrages académiques ou scientifiques), une exposition, une production audiovisuelle, un service ou un produit payant, un support à vocation promotionnelle etc.

[CLIQUER ICI POUR ACCÉDER AUX TARIFS ET À LA LICENCE](#)

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

- des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.
- des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter utilisation.commerciale@bnf.fr.

میزان هوامصر						
ر	ایام	صبح	ظهر	عصر	مغرب	عشا
١٩	د	٢١	٢٥	٢٧	٢٦	٢٥

حوادث المشورة العسكرية

بكر افندي معاون محاسبة الاى المشاء الثالث سابقا قدم عرضا للمشورة العسكرية يذكر فيه انه كان مستخدما في محاسبة الاى المذكور وبينما هو في بطل السعي والغيرة في الخدمة اللازمة له اذ ارسل معاون محاسبة آخر من الاى الطوبجية ورفع هو بطل بدون خدمة وانه لما كان من قدماء الخدم وقد مضت عليه مدة مديدة في امور المحاسبة استدعى بان يستخدم في خدمة اخرى رحمة له ورفقا بحاله وحيث انه استخدم مدة مديدة وهو ماهر في امور المحاسبة استنسب ان يعطى ثلاثمائة قرش شهرية ويستخدم الان في معاونته خزينة الجهادية الى ان يلزم ارسال معاون محاسبه الى جهة ما فيرسل هو اليها وحرر اشعارا الى عمر افندي وكييل خازن الجهادية بتعيينه في الدفاتر على هذا الوجه

حوادث شورى عسكرية

اوجي بياده الاينده معاون محاسبه اولوب خدمات لازمه سنده سعي وغيرت ايتكمده ايكن طوبجي الايندن ديكر بر معاون محاسبه كوندريش اولديغنه بناء بوشده قالمش ومدت وافر دندروامور محاسبه ده بوانوب امكدار اولديغندن حالته ترجماديكر مناسب خدمته استخدام بيورلسنى الاى مذكور سابق معاون محاسبه مي بكر افندي شورى عسكريه به تقديم ايلديكي عريضه سنده استدعا ايتش ومقدم عرض حال مدت وافر دندروامور استخدام اولوب امور محاسبه به اشنا اولغله محاسبه معاونى اقتضا ايتديكي حالده ويرمك اوزره اوجيوزغوش ماهيه ايله شمد بلك جهاديه خزينه سى معاونتى خدمته استخدام قلمسى تنسيب قلمش واولوجمهله افندي مرقومك اسمى ديوان دفاتر بيه قيد اولغسى باينده وكييل خازن جهاديه عمر افندي به اشعار اولغشدر

محموداغا الاستانلى قدم عرضا للمشورة العسكرية يذكر فيه انه كان من الملازمين الاولين في الارطة الثانية من الاى المشاء الحادى عشر وخرج متقاعدا ورتب له خمسة وسبعون قرشا شهرية من ديوان الرزنامة وانه قصد ترك هذا المرتب لخزينة ولى النعم والنموحه الى بلده لصله رجه ولما سئل عن ذلك من ديوان الرزنامة اجيب في اعلى العزم بان مثل هذا الرجل اذا ترك مرتبه للخزينة يعطى استحقاق سنتين النصف تقدا من الخزينة والنصف حواله على كركلا اسككه المتى يركب البحر منها وان هذا من الاصول المقرره ومن اجل ذلك حرر اشعارا الى غيطاس افندي الرزنامجى بان يجرى الامر على ذلك الوجه ويرفع اسمه من دفاتر الديوان ويجرى الامر على مقتضاه

اون برنجي بياده الاينده ايكنى اورطه ده ملازم اول اولوب اقدججه سقط جيقارلمش اولديغنه مبنى ماهيه ايتش بش غروش روزنامجده دن تخصيص اولغش اولديغندن خزينه ولى النعمى به ترك برله صله سنه عازم اوله جفندن لوازم سفر به سيجون بر مقدار اچقه ويرلسنى استانه لى محموداغا شورى عسكريه به تقديم ايلديكي عرضا لنده استدعا ايتش وكيفيت روزنامجده ديوانندن لى الاستعلام طقوزوزغوش سنويه سى اولديغنى وبومقوله معاشنى خزينه به ترك ايلد نلرك ايكي سنه لكذلك نصفى خزينه خديويدن ونصف ديكرى راسب اوله جنى اسككه كرك كندن بالحواله اعطا قلمش اصولدن اولديغنى بالاي عرضا لنده اعلام ايتش اولغله اقتضاسنى بالاجرا سى ترقيين قلمسى باينده روزنامجده جى غيطاس افندي به اشعار اولغشدر

حوادث المشورة الملكية

حضرة الافندي ناظر الدرسخانه المهمة قدم تقريرا للمشورة الملكية يذكر فيه ان على افندي الديار بكرلى جعل مساعد الحسنى افندي كاتب المجلس على مقتضى رأى اهل المشورة وذلك في يوم العشرين من صفر الخير سنة تسع واربعين وان احمد افندي الخوصى احد ملازمى الاوضه المهمة استنسب ان يكون معجما للبحر نال وانه الى الان لم تخصص لى افندي شهرية وينبى ان يكون كامثاله وان يرفع اسم احمد افندي من الاوضه المهمة ويلحق بكتبة المشورة الملكية من التاريخ الذى جعل فيه معجما ولما كان الافندية الذين يرسلون من الدرسخانه الملكية الى خدمة مجلس الجهادية وسائر الخدم برتب لكل منهم مائتان وخمسون قرشا وبقيد بها في خزينة ولى النعم وتصرف له حين استحقاقها وكان احمد افندي الذى جعل معجما شهرية القديمة اربعمائة قرش حرر اشعار الى حضرة بيل افندي خازن ولى النعم بان يعرف المحاسب بانه بقيد على افندي بمائتين وخمسين قرشا شهرية في الدفاتر ويصرفها له كلما استحقها وبقيد احمد افندي بماله من الشهرية

حوادث شورى ملكية

راى ارباب شورى ملكية اوزره مجلس نويس حسنى افندي نك معيته مساعد اولق اوزره قرق طقوز صغير نك يكر منجى كوفى تاريخيله ديار بكرلى على افندي ويرلمش وكذلك مهمه او طه سى ملازم لندن احمد خلوصى افندي جرنال معجما لى تنسيب قلمش اولغله على افندي نك ماهيه سى هنوز تخصيص اولغش لندن امثاله نسبتله مرقومك ماهيه سنه برصورت ويرلسنى واحد افندي نك مهمه او طه سندن اسمى ترقيين قلمش رفق معجما اولديغنى تاريخندن شورى ملكية كتابنه الحاق اولغشنى درسخانه ملكية ناظرى افندي شورى ملكية به باتقرير انها ايتش اولديغندن ودرسخانه مهمه دن خدمتله كوندريلان افندي بلره ايكوزالى غروش ماهيه تخصيص اولغله كلى بكتندن مرقوم على افندي به دى امثالى مثالاو ماهيه تخصيص اولغش خزينه خديويدى به قيد اولغش استحقاق كسب ايتديكيه صرف اولغش ومعجما احمد افندي درسخانه ده ماهيه سى اولان درتوزغوش ايله معجما اولديغندن اسمى شورى ملكية كاتبرى زمزمه شته الحاق قلمسى باينده محاسبه بلدرمك اوزره خزينه دارداورى بلك افندي حضر تليينه اشعار اولغشدر

عارف افندي كاتب الخلاصات قدم تقريرا للمشورة الملكية ذكر فيه ان مجلس المشورة تتوارد عليه اشغال كثيرة وان خدمة الكتابة تكثر من تلك الجهة وان احد رفقاءه مبتلى بالمدولاي باقى غالب الاوقات وطلب ان يعطى معاونا لتسويد الخلاصات حفظا للمصلحة من التاخر ولما كان مصطفى فهمى افندي الذى امر سابقا بتعديل الاقشة في المنوفية والبحيرة مستعدا ومقتدرا على التسويد وخطه حسن واملؤه واقع في محله وكان له خمسمائة قرش شهرية من خزينة افندي بيارئيس العسكر حين كان في معاونته ورشة الانوال كاتبين من الكشف المخرج منها استنسب ان يجعل معاونا لعارف افندي بتلك الشهيرة وحرر اشعارا الى حضرة بيل افندي خازن ولى النعم بان يعرف المحاسب بتعيينه بشهرية الى ان كان بهامعاونا في ورشة الانوال وان يصرفها له كلما استحقها

شورى ملكية به هر بر طرفدن مصالح وفرت اوزره كلكده ووجهتله كتابت اشغالى كثر بولمقه ايدوكندن وارقد اشكلى بريسى كوزاغريسنه مبيتلا اولوب اكثر اوقاتده كله مديكندن رؤيت اولنان مصالح خلاصه لى عقده تاخير دوجار اولماق ايجون مستعدو خلاصه تسويدى المغه مقتدر برافندي نك معاون ويرلسنى خلاصه كاتبي عارف افندي شورى ملكية به باتقرير انها ايتش ومنوفيه ايله بحيره نك سابق اقشه معدلاته مامور مصطفى فهمى افندي مستعد وراسا مصلى قلمه المغه مقتدر اولوب انوال ورشه سى معاونتله كنده ايكن سرعسكر باشا افندي نك خزينه لندن بشيوزغوش ماهيه سى اولديغنى مشار اليه افندي نك خزينه لندن وارداولان كشفندن بلغش ويند انوال معاونا لكده اولان بشيوزغوش ماهيه سيله عارف افندي به معاون ويرلسنى تنسيب اولغش وقديم ماهيه سى ايله خزينه داورى به قيد واستحقاق كسب ايتديكيه صرف اولغش باينده محاسبه بلدرمك اوزره خازن داورى بلك افندي حضر تليينه اشعار اولغشدر

حوادث شورای ملکیه

اردوی منصوره اولان بشی ایلده برنجی اورطه ده زوچی صولقول اغاسی کرد مصطفی اون سکر ماهد نبر و حبه واحده کوند رماش و بو طرفدن دخی ماهیه تخصیص ایتدی بکندن حالته مر حه مقدار کفایه برشی تخصیص ایتدی برنجی حلیله سی شورای عسکر به به تقدیم ایلدی کی عرض حالته استدعا ایتش اولدیغندن اون سکر ماهد نبر و حبه واحده کوند رماش قجی بر اول نور و ضابطانه باقی شورمواد اولدیغنه وزوجه سنک اقوات یومیه سی ویرمک شرعا واجب اید و کنه بناء مر قومه خاقون غریب الدیار اولدیغندن وزوجه سنک استحقاقی اردوی منصوره ده مقید اید و کندن مقدار کفایه معاش تخصیص ایتدی بروب لازم کلان حواله سنی بو طرفه کوند رماش باندی بشی الیک میرالینه و مر قومه خاقونه جهادیه خزینه سندن الی غروش ویریلوب وزوجه سنک استحقاقندن خصم اولغسی ایچون وکیل خازن جهادیه عرافندی به اشعار اولغشدر

ترجمه سنه مامور اولمش اولدیغی سواری قومانداری کتایبک ترجمه سی بعد الختام تبییض اولته رق شورای عسکر به به تقدیم اولدیغنی انبیا و کتاب مذکور کطبع و تمیل اولغسی شایان بیوریلورایسه برای طبع مطبعه به کوند رماش لازم کله جکی مترجم استفان افندی با تقریر لهما ایتش اولدیغندن کتاب مذکور کطبع و تمیل برله الیله نشر اولغسی فوائدی موجب اوله جغندن لاجل الطبع دارالطباعة به بالارسال بیک جلد طبع اولغسی باندی مطبعه ناظری قاسم افندی به اشعار اولغشدر

مامور اولدیغی خدمت لازمه بی جان حقیله جالیسوب کور مکده ویرکون قصور و رخاوت و نوعه کتور مامور سکی ایتکده ایسه ده ماهیه مر ته سی اداره سنه کافی اولوب اولاد و عیال صاحبی اولدیغندن حالته مر حه قاریلشی ازبکیه بیمارخانه سنک ناظری عثمان اغا شورای عسکر به به تقدیم ایلدی کی عرض سنه استدعا ایتش اولدیغندن مر قوم مامور اولدیغنی بیمارخانه نظارتی بر وفق مطلوب اداره ایدوب اظهار شطارت ایتکده و امکداران دن اولوب خدمت مامور سنه چالشقده اولدیغنه بناء ماهیه مر ته سنه ایتکیوز غروش ضم و علاوه برله سکر یوز غروش به ابلاغ قلمسی باندی وکیل خازن جهادیه عرافندی به اشعار اولغشدر

عزیزیه قسمته و قود جلبیچون قایق ارسال ایلش ایسه ده قایق مذکور بکری کونده کلش و میعادندن زیاده اون برکون مهطل قالمش اولدیغندن ایام مذکور کوره تل ضمای ایتکیوز بکری درت بچی غروش به بالغ اولمش اولدیغنی و مبلغ مذکور جانب دیوانه بی خصم اولغنی لازم کور یوخسه قسم مذکور دغنی تضمین قلمش ایجاب ایدر خصوص مذکور بر صورت ویرلشی و قود شونه سی ناظری احمد اغا شورای عسکر به به انها ایتش اولدیغندن بولا قده کائن شونه مذکور دن و قود جانبته ارسال قلمش قایق بکری مامور بترده میعادندن زیاده هر کیم تعطیله دوچار ایدر ایسه قایق مذکور کور لاجری اندن تحصیل اولغسی خصوصی بوندن اقدام قرار کیر اولمش و قرار سابق اوزره قایق مزبور ی قسم مذکور کورده به و ده تعطیل ایدن کیم ایسه معلوم المقدار مبلغ اندن تحصیل و جهادیه خزینه سنه توصیل اولغسی باندی قسم مذکور ناظرینه و علم و خبری و قود شونه سی ناظری احمد اغا به اشعار اولغشدر

حوادث شورای ملکیه

قلیوبیه ده شین القناطر جوارنده اولان خلیلی قنطره سنک بوسنه مبارکه ده تعمیر اولغسی اقتضا ایتدی بکندن قنطره مذکور نل عمارته لازم کلان دبش و حجر دستور لشرقاویه ترعه سی فغندن شین القناطر ناحیه سنه قلیوبیون بکری مدد قایغنی لزوچی ایلدیغنی و کربوا ناده محل مذکور دن شین القناطر ناحیه سنه اجمار کوند رماش ایسه بوسنه قنطره مذکور نل عمارتی تاخیر و تعطیل اوله جغندن معلوم المقدار قایغنی بولا قندن بران اقدام کوند رماش قلیوبیه اقلیمی مهندسی عبدالله افندی دیوان خدیوی به تقدیم ایدوب شورای ملکیه به اهاله قلمش عرض سنه سنه انها ایتش اولدیغندن و قنطره مذکور نل تعمیر ی الزم اید و کندن بر قدم اقدام ذکر اولش بکری مدد قایغنی کوند رماش حاکم البحر شاکر افندی به و علم و خبری مهندس مر قومه بکندر ملک ارزره قلیوبیه اقلیمی ناظری احمد اغا به اشعار اولغشدر

فریاداره اولنده اولان قریه لیا رده سنه شعبه ربط اولغش و اقالیم بحیره مثلای برلینه معاونلر ایتدی برلشی ایجاب ایتش اید و کندن معینده موجود معازنلر بعض خطره ایتدی برلش و برقاج معاون عند لنده قالمش بعض خطره حالی اوزره بورا قلمش اولدیغندن بوش قلان خطره ایتدی برلش و بعض مصالح میر به نل تحقیقده و جسر و ترعه اشغالنده استخدام اولغش اوزره ترق نفر معاون افندی نل طرفه کوند رماش و معاون مر قومون هر قنقی مصطلحه لدره استخدام اوله جقندر ایسه استخدام اولد قنری مصطلحی و ماهیه لری و اسمایله شکل و شمائل بیانیله قائمه سی بایلوب کوند رماش جکی اقالیم وسطی مدیری احمد باشا حضرتلری شورای ملکیه ناظری افندی

حوادث المشورة العسكرية

مصطفی کرد الصولقول اغاسی فی الارطه الاولى من الالای الخامس الذی فی المعسكر المنصور قدمت زوجته عرضا للمشورة العسكرية تذکره انه لم یسرل الیهاشیا منذ ثمانية عشر شهرا ولم یعین لهما ربها و تطلب ان یخصص لهما شی بقدر الکفایه رجة لخالها ولما کان ترک مثل هذا الضابط زوجته بدون ان یسرل الیهاشیا شامدة مثل تلك المدة غیر لائق بحال الضابط وکان من الواجب علیه شرعا و عقلا ان یخصص لهما شی کفایا لنفسها و کانت صاحبة هذا العرض غریبة الدیار و کان استحقاق زوجها مقید فی المعسكر المنصور حررا شعار الی امیر الالای الخامس بان یخصص لهما منه شی بقدر الکفایه و یسرل الیهاشیا حواله به علی هذا الطرف و حیث استنسب ان تعطى الان خسرین قرشاً من خزينة الجهادية و یخصم من استحقاق زوجها حررا شعار الی عرافندی وکیل خازن الجهادية بان یصرف لهما هذا المقدار

استفان افندی المترجم قدم تقریرا للمشورة العسكرية یذکره ان کتاب کومانداریه الفرسان الذی امر بترجمته قد ترجم و بیض و انه ان استنسب طبعه یسرل الی المطبعه لیطبع و حیث کان طبع الکتاب المذکور ونشره علی الالایات فیه من القوائد الشاملة ما لا یغنی لزم ان یسرل الی دارالطباعة و یطبع منه الف مجلد و حررا شعار الی قاسم افندی ناظر المطبعه العامی به طبعه علی هذا الوجه

عثمان اغا ناظر بیمارخانه الازبکیه قدم عرضا للمشورة العسكرية یذکره انه یجتهد کل الاجتهاد فی خدمته المامور بها و انه ساعی فی التحفظ من وقوع القصور فی ذلك بوجه ما و ان شهریه المرتبه له لا تکفیه المؤونه حیث کان صاحب عیال و اولاد و طلب ادخال السرور علیه بضم شی الیه و لما کان هذا الاغامؤدیا لخدمته المامور بها علی وفق المطلوب و سال کاسبیل اظهار الشطارة فیه و هو من قدماء الخدم و اذا ضم الی شهریه ما تناقش کان ذلك موجباً لتقویة شطارته حررا شعار الی عرافندی وکیل خازن الجهادية بضم هذا المقدار الی شهریه حتی تبلغ ثمانمائة قرش

احمد اغا ناظر شونه الوقود عرضا للمشورة العسكرية ان المراكب التي ارسلت الی قسم العزیزیه تجلب الوقود منه جات بعد عشرین یوما و یقیمت معطلة زیاده علی میعادها احد عشر یوما و بلغت اجرة هذه الایام الاحد عشر مائتین و اربعة عشرین قرشاً و نصفاً و استغفهم هل یقید هذا المبلغ علی جانب الدیوان و یلزم به القسم المذکور و طلب ان تستحسن صورة لذلك و حیث انه استقر الراى فیما تقدم علی ان المراكب التي ترسل من الشونة المذکورة السکائنه فی بولا ق لجلب الوقود اذا تعطلت فی الماموريات زیاده علی میعادها تحصل اجرها من المکان الذی تعطلت فیه و لزم علی موجب ذلك ان یحصل هذا المبلغ المعلوم المقدار للربک الذی تعطل لاجن سبب من القسم المذکور حررا شعار الی ناظر القسم بتحصیله علی هذا الوجه و یصاله الی خزينة الجهادية و اخبر بذلك احمد اغا ناظر شونه الوقود

حوادث المشورة الملكية

لما لزم فی هذه السنة المباركة تعمير قنطرة الخلیلی المجاورة لشیین القناطر باقلیوبیه و لزم من اجل ذلك ان ترسل عشرون مر کبا الی ترعة الشرفاویه لنقل حجر الدبش و الدستور و کان هذا الحجر اذا لم یقل الی ناحیه شیین القناطر فی هذه الایام لا تتم العمارة فی هذه السنة ارسل عبدالله افندی مهندس اقلیم القلیوبیه رساله الی الدیوان الخدیوی و احویت علی المشورة الملكية بطلب فیها ارسال هذه المراكب عن یجل من بولا ق لنقل الحجر المذکور و حیث کان تاخیر ارسال هذه المراكب الی طلبها هذا المهندس لنقل الحجر موجباً لتعطیل تعمير هذه القنطرة علی ان تعميرها من اللوازم حررا شعار الی شاکر افندی حاکم البحر بارسال المراكب العشرین المطلوبه و حررا شعار الی احمد اغا ناظر اقلیم القلیوبیه بان یعرف المهندس بذلك

حضرة احمد باشا مدبر الاقالیم الوسطی ارسل رساله الی حضرة الافندی ناظر المشورة الملكية یذکر فیها ان القرى التي تحت ادارته دخلت تحت رابطة التعهد علی مقتضى الارادة السنية و لما وجب جعل المعاونین فیما مثل الاقالیم البحرية و وجه بعضهم من المعاونین الذین معه الی بعض الاخطاط و ابقی عنده بعضاً و ابقی بعض الاخطاط علی حاله طلب ان یسرل الیه اربعون معاوناً الی وجههم الی الخطط الفارغة و یستخدمهم فی اشغال الترع و الجسور و تحقیق بعض المصالح المیریه و انه بعد وصولهم الیه یحرر قائمه بالمصالح المستخدمین فیها متضمنة لیسان شهریاتهم و اسمائهم و صفاتهم و یسرلها و لما کان من اللازم ان یظم قائمه مشتمله علی کية المعاونین الذین معه و الذین ارسلوا

حضرت تهرینه یازدقاری شقه زندانها آتش اولاد قلزندن پاشای مشارالیه حضرت تهرینه یازدقاری
زنده الیوم موجود قاج نقر معاون واردر و بهر اقسامه قاج نقر معاون کوندلند و روعندلند
البقیه لان قاج نقر در اسم باسم بر قطعه قائمه سی تنظیم اولوب کوندلندی و بعد اقالیم بحریه
اقسامنده مستخدم اولان معاون تهرینه یازدقاریه بالمقایسه اولوجهله معاون ترتیب اولوب کوندلندی
اقتضای ایدر ایسه ده شمعی اشغالک اونی اولوب ترعه وجسر صنعتلند و کرک غلال تشغیل
امی نده استخدام اولتی و بوش اولان خطرله مناسبی اوزره ایدر ملک ایچون تیزالند یکری
نقر معاون در سخنانه ملکیکه دن تقریر اولوب سر بعا کوندلندی و ناطری افندی به
و مطوب اولان قائمه مشارالیه طرفندن کلوب کورلنده اشبو کوندلندی جل یکری معازندن
بشقه معاون دخی کوندلندی اقتضای ایدر ایسه اولوقت اقتضاسنه کوره ترتیب اولتی تنسیب
اولند یغندن اولوجهله پاشای مشارالیه حضرت تهرینه یازدقاری اشعار اولمشدر

محول عهده اداره سی اولان اقالیمی کشت و کذارا یتیم اوزره سکران و نقر معاون افندی نیک
کوندلندی و ناطری داور میروا ساجی بل افندی به طرفلندن شقه یازلش ایسه ده خدیو
اعظم افندی کریدی تهرینه یازدقاری ملا یسه سیله میرموی الیه دخی بالمعیه کتشی اولاد قلزندن یوانه
قدر تاخیره دوچار اولدیغنی و محله فابرقه سنده معاون ایکن رفت اولمش اولان حسن اغانل
غلای اولدیقه اقلیم مصححنه اشنا اولدیغندن کله جل افندی لک بر نیک بدلنه اخذ اولتی
موافق ایسه ماهیه سنک تنظیم و رکوبیچون ایجاب ایدن حیوانل اعطاسیله معیتلرینه ویرلسی
غریبه مدیری عباس پاشا حضرت تهرینه یازدقاری در سخنانه ملکیکه ناطری افندی به یازوب شورای ملکیکه به
احاله قلندان شقه سنده انما آتش اولدیغندن پاشای مشارالیه حضرت تهرینه یازدقاری مطلوب بیوردقاری
معاون افندی لک ایلان طرفلرینه هر نه قدر کوندلندی و ناطری ایسه ده بوندن بویه کوندلندی جل
ملا خنده دن بعید اولما غله بوقه تقدیر بجه انما لری وجهله کیده جل معاون لک بر نیک بدلنه هر قوم
مصطفی افندی استخدام ایتدیر بلوب امثالی مثلاً و ماهیه تخصیص اولته رفق استحقاق کسب
ایتدیکه صرف اولتی بانه پاشای مشارالیه حضرت تهرینه یازدقاری اشعار اولمشدر

بر و جاعلین اهل البیت من مقدم اقلان شیخ منصوره قصاصا ابوفریک صلیبه قاضی
عبدالله حکمی ناطق عربی العبارة بر قطعه تحت ایلان جنرال حالاً مذهب مالکیه مفتیسی
شیخ ملاوانی و سائر علمای مالکیه محروسه محکمه سنده حاضر اولدقاری حاله قرائت اولوب
تحت مذکورک مضمونی مذهب مالکیه اوزره شرع شریفه موافق و احتیاجه صالح ایدوکنی
مذهب مذکورک و علماسندن حاضر بالمجلس اولان مشایخ موی الیه اتفاقله مذهب مذکور
مفتیسی شیخ موی الیه افتا ایلدیکی و مذهب خنقه اوزره کراولندان تحت احتیاجه
صلاحی اولدیغندن ابوفریک و ورثه سی طلب و دعوی ایدر لایسه مرقومی صلب ایدن کسینه به
علی مذهب الخنقه دیت کامله اقتضای ایلدیکی محروسه محکمه سندن وارد اولان اعلام شرعییه ده
محرران و افکار احکام شرعییه نفاذ و اجرائی مذهب حنفی اوزره اولمی اقوی و احری اوله یغندن
محروسه محکمه سندن ویریلان اعلام شرعییه موجب بجه عمل و ماده مذکورک اولوجهله اجر و انفاذ
اولمش و چون بر و جاعلین ماموری عباس اغانیه اشعار اولمشدر

صالحیه ده اولان جامع شریفک عمارتنه و باروت اشغالنه سکودا شجاری نقل ایدن میری قابقاری
تعمیرینه محروسه دن جلی مقنضی اولان سکر قلم اصنافک نجار محمد موسی به تسلیم طرفنه
کوندلندی وادی قسمی ناطری سلیمان اغادیوان خدیوی به تقدیم ایدوب شورای ملکیکه به حاله
قلندان شقه سنده انما آتش اولدیغندن و ناطری موی الیه انما یزنده و جامع ایله مذکور قابقاری
تعمیر اولتی محکمه ایدر کندن اخشاب صنئی ترسانه لر دیواندن اثمان حافظه سیله نجار
مرقومه تسلیم اولته رفق وادی به کوندلندی بانه ناطری شری افندی به و معمار صنئی دخی
تعمیر خانه لر دیواندن بروجه مطلوب تنظیم قلنه رفق کذاک اثمان حافظه سیله معمار قوم تجاره
تسلیم ارسال قلمیچون خیر الله افندی به و اصناف مذکور طرفنه وارد قده اقتضای ایدن خصم
و اضافه رجعه سنک تحریر دیوانلرینه ارسال قلمی متضمن وادی قسمی ناطری سلیمان اغایه
اشعار اولمشدر

زیر نطارتنده کائن رصیف و قنطره لرک عمارتنه لازم کلان اجحارک قطعیمون یوز قنطار بارودک
لژی اولدیغنی نصف اقالیم وسطی باش مهندس شیخ عبد الفتاح افاده ایتدیکندن افاده سی
اوزره مذکور المقدار قنطار بارودک من حافظه سیله معاطرفنه کوندلندی و بنی سویف اقلیمی
ناظری موسی شکری افندی مدیری احمد پاشا حضرت تهرینه یازوب دیوان خدیوی به ارسال برله
شورای ملکیکه به حاله قلندان شقه سنده انما آتش اولدقاری ناطری موی الیه انما سندن کیفیت
معالم اولمش ایسه ده یوز قنطار بارودایه کثر نلو طاش ایتله بیله جکندن و مذکور قنطاره لایله
رصیفه مقنطار طاشلک لژی اولدیغنی ابضاح اولدیغندن لژی اولان نقدیریک قنطاردر
و قنطره ایلر رصیف نه محله در شورای ملکیکه به بلدی رملی وثانیامذ کور المقدار قنطار بارودردن

الی الاقسام و کیه من محتاج الیه من معاونین ویرسلها لبقاسوا علی معاونین المستخدمین
فی اقسام الاقالیم البحرية ویرتبوا علی هذا الوجه ویرسل الیه من یلزم له منهم وکان هذا الوقت
وقت الاشغال اکثره و حرر اشعار الی افندی ناطر الدرسخانه الملكية بان یتخب عشرين معاوناً
منها یستخدموا الان فی اشغال الترع و الجسور و تشهیل الغلال و یوجه منهم الی الاخطاط الفارغه
من یناسبها و اذا وردت القائمة المطاوعة من طرف الباشا المشار الیه و شوهدت و ظهر منها انه یلزم
ارسال زیاده علی هؤلاء العشرین یرتبون حیث یلزم علی مقتضى الحال و اذا استنصب هذا حرر اشعار
به الی حضرت الباشا المشار الیه

حضرت عباس پاشا مدبر الغریبه ارسال رساله الی افندی ناطر الدرسخانه وهو حالها
علی المشورة الملكية یدکر فیها انه کتبت رساله من طرف امیر اللواسی بیک رئیس معاونی
ولی التعمیر بان یرسل الیه نحو عشرة من معاونین للتدری فی الاقالیم المحالیه علی ادارته و لما شرف حضرت
الخدیوی الاعظم جزیره جریه و کان الامیر الموی الیه توجه معه کان ذلك موجباً لتاخیر ارسالهم
وان مصطفى افندی غلام حسن اغا البایوطی الذی رفع من معاونه فبرقه المحله ماهر فی مصالح
الاقالیم وان وافق ارساله الیه بدل احد الافندیه الذین سیاتون تنظیم شهرته و یسلم الدابة الی
یرکبها و یوجه الیه و حین ان الافندیه الذین طلبهم حضرت الباشا المشار الیه قد تاخر ارسالهم
الی طرفه و کان ارسالهم غیر بعید فی الملاحظه حرر اشعار باستخدام الافندی المذکور بدل احدهم
وان یخص له شهریه کما مثاله و یصرفها له کما استحقها

لما كانت اللجنة الشرعیة الواردة من عبد الله القاضي بصلب الرجل المبکی بانی فریک علی جهة
القصاص لقتله الشيخ منصور احداهل بربرة و جاعلین المقتول فیما سبق قد قرائت فی محکمة
المحروسه بحضور الشيخ الموی و سائر العلماء المالکیه و قال المشایخ الموی الیه ان مضمون اللجنة
المذکورة موافق للشرع الشریف علی مذهب الامام مالک رضی الله عنه و هی صالحة للاحتجاج
بها و وافق مفتی المذهب المذکور بذلك و كانت هذه القموی غیر موافقه لمذهب الخنقه و لیست
صالحة للاحتجاج بها عندهم و کان محررافی الاعلام الشرعی الوارد من محکمة المحروسه ان صالبا
ابی فریک المذکور اذا ادعی علیه الورثة یعطیم الدیة الکامله علی مذهب الخنقه و کان اجراء
الاحکام الشرعیة علی مذهب الخنقه اقوی و احری حرر اشعار الی عباس اغا مامور بربرة و جاعلین
باجراء العمل علی موجب الاعلام الشرعی الوارد من محکمة المحروسه فی هذه القضية

سلیمان اغا ناطر قسم الوادی ارسال رساله الی الدیوان الخدیوی و اخیلت علی المشورة الملكية یطلب
فیها ان تحضر الاقالیم الثمانية من الاصناف الی اقتضی الحال جلها من المحروسه لتعمیر المراكب
المیریة الی تنقل حطب الصفصاف المطلوب لاشغال البارود و لتعمیر المسجد الجامع الذی
فی الصالحیه و تسلیم محمد موسی الناجر و ترسل الی طرفه و لما کان تعمیر الجامع والمرکب فی محله
علی وجه انهاء اغا الموی الیه حرر اشعار الی شری افندی ناطر الترسانات بتسلیم اصناف
الاخشاب مع حافظه ثمنها من دیوان الترسانات للتاجر المذکور لیرسلها الی الوادی و اشعر خیر الله
افندی بتسلیمه ایضاً صنف المسما بالمطلوب من دیوان التیمور خانات مع حافظه ثمنه لیرسله و اشعر
الناظر الموی الیه بانه عند وصول ما ذکر الیه یحرر رجعة الخصم و الاضافة اللازمة ویرسلها

موسی شکری افندی ناطر اقلیم بنی سویف بعث رساله الی حضرت المدبر احمد پاشا ویرسلها
الی الدیوان الخدیوی و اخیلت علی المشورة الملكية و مضمونها انه لما احتیج الی مائة قنطار من البارود
لقطع الحجارة اللازمة لعمارة القناطر و الرصف الداخلة تحت نظارته و اخبره بذلك عبد الفتاح
افندی رئیس مهندس نصف الاقالیم الوسطی طلب ان یرسل الیه هذا المقدار من البارود مع
حافظه ثمنه و لما لم یکن مقدار ما یلزم للقناطر و الرصف من الحجارة مبیناً و کان المقدار الذی طلبه
من البارود یقطع به الحجر اکثر و لم تنضج کیه قناطر الحجر المطلوب علی انه یلزم ان تبین و یعرف
بهاهل المشورة الملكية و اذا رسل البارود المذکور دفعة واحدة و لیست هنالك محل معذول وضعه
لا یسلم من الخوف علیه حرر اشعار الی امیر اللواسی بیک ناطر المهمات الحرییه عومابان یسلم الان

موسی شکری افندی ناطر اقلیم بنی سویف بعث رساله الی حضرت المدبر احمد پاشا ویرسلها
الی الدیوان الخدیوی و اخیلت علی المشورة الملكية و مضمونها انه لما احتیج الی مائة قنطار من البارود
لقطع الحجارة اللازمة لعمارة القناطر و الرصف الداخلة تحت نظارته و اخبره بذلك عبد الفتاح
افندی رئیس مهندس نصف الاقالیم الوسطی طلب ان یرسل الیه هذا المقدار من البارود مع
حافظه ثمنه و لما لم یکن مقدار ما یلزم للقناطر و الرصف من الحجارة مبیناً و کان المقدار الذی طلبه
من البارود یقطع به الحجر اکثر و لم تنضج کیه قناطر الحجر المطلوب علی انه یلزم ان تبین و یعرف
بهاهل المشورة الملكية و اذا رسل البارود المذکور دفعة واحدة و لیست هنالك محل معذول وضعه
لا یسلم من الخوف علیه حرر اشعار الی امیر اللواسی بیک ناطر المهمات الحرییه عومابان یسلم الان

بره کوند رنگ لازمکسه اولو الیده مضبوط وضع اید جمل اولیوب ووشوسه دن دخی سالم
اولیه جفی اشکاراید وکنندن شمد بک مصطلحی تعطیل اولماقی ایچون اوتورقنظار بارودک
باشای مشارالیه حضرت تیرنگ بو طرفده وکیلی اولان سلیمان اغایه تسلیم اولنه رق
کوند رلیسون عموم مهمات حربیه ناظری میرلوا ادهم بکه و باقی قلان یتش قنطار بارودک
لروی اولدیغی بلند کده اولوقت اقتضاسنه کوره صورت ویرله جکندن بوجهمه ناظر موی
الیه بلدرملک اوزره باشای مشارالیه حضرت تیرنگه اشعار اولمشدر

بوندن اقدام برای ماموریت بربرو جاعلینه کنده ماموریت مذکوره نل اراضی سندن پورتقال
اغاجنه مشابه عشور تعبیر اولنور بر نوع اغاج کورمش وچو غنی قطع ایدوب قبوغنی صواریا کن
حریره و تیل شهره سنه بکزدیکندن شوال ایش و حبل اعمال اولندیغنی اخبار ایتد کلرندن
حبلک برقاج دانه سنی کتوردوب معاینه ایلدیکنده حبل مذکور غایت قوی اولدیغنی
کوردیکندن اغاج مذکور دن بارود اعمال اولتیق ممکن اولوب اولدیغنی اول طرفده مقیم اولان
بعض عسا کردن صورت قدده مقدما بلاد سودانه ماموریت تیرنگه بارودک عدم وجودندن ناشی برای
تجربه بارود اعمال اولند قدده سکود اغاجندن کوزل بارود جقدیغنی خبر ویر مشلر و شجر مذکور اسنا
ماموریت نل بعض محلا رنده دخی بولندیغنی مشاهده ایلدیکنی شورای ملکیه کاتبی معاونی
یوسف ضیا افندی شورای ملکیه به تقدیم ایلدکی تقریر نده انهارا یتش اولدیغندن موی الیه
انها سنی وجهله سالف الذ کرا غاجل برای تجربه بلاد سودانه صنعت ایلد کیری کبی اسنا
ماموری معرفتیه اشجار مذکور دن بر قنطار شجر ایتدیر لک اون قنطار بارود اعمال اولتیق اوزره
چو قنلرندن دخی قطع ایتدیر بلوب خرمة خرمة بعلتدیر لسی و اغاج مزبورک تقاضا و سندن دخی
بر کیه نقداری تدارک برله برحواله وضع ایدرک سیر سر یعله بر مستعدما موریت قواسنه تسلیم
شورای ملکیه به ارسال قلمسی بایند اسنا ماموری شعبان بکه اشعار اولمشدر

حوادث شورای عسکریه

تیمورخانه مدیری ملازی صاغقول اغاسی نقصان اولدیغندن قرار مجلس اوزره درامه لی محمد
افندی صاغقول اغا لقی رتبه رفیع سبله بکام برله مدیر ملازی نصب اولند یغنه مبنی اقتضای دن
عرضی بالتنظیم شورای عسکریه به تقدیم اولندیغنی ادهم بک باتقریر انهارا یتش اولدیغندن
افندی موی الیه عرضی مجلسجه تنظیم اولمش اولدیغنه بناء بالاسی فرمان داوری الیه تیرین
یورلق اوزره سده سنیه خدیوی به تقدیم قلمش اولمغله افندی موی الیه بک صاغقول اغا لقی رتبه
سبله کامیاب اولرق مدیر ملازی نصب اولندیغنی حاوی دفاترینه قید ایلد مسجون وکیل
خازن جهادیه عمر افندی به اشعار اولمشدر

طوبی مکتبندن بختلرده ازن ویریلان حافظ افندی نل بدلتد دیگر خواجه نل تدارکنی امر
طرفه اصدارت سیار قلنان خلاصه موجبجه محمد افندی تدارک اولمش اولدیغندن حافظ
افندی نل ماهیه و بدل تعیین و بدل کسوه سبله قید اولمشنی عبدالجلیل افندی شورای عسکریه به
باتقریر انهارا یتش اولدیغندن حافظ افندی نل بدلتد قید اولمشنی بایند وکیل خازن جهادیه
عمر افندی به و علم و خبری طوبی مکتبی ناظری وکیلی افندی به اشعار اولمشدر

ثلاثین قنطار امن البارود لسلیمان اغا بوجو خدار حضرت الباشا المشارالیه لثلاثین قنطار
المصالح و هویر سلیمالی محلها و حرر اشعارالی جناب الباشا المشارالیه بان یعرف الناظر الموی الیه
بان السبعین الباقیه ترسل الیه بعد و رود صورة الکشف عن مقدار ما یلزم من الحجر

یوسف ضیا افندی معاون المشورة الملكية قدم تقریر اید کرفیه انه لما سار مامورا لی بربره و جاعلین
رای هنالك شجر اسمی العشر وهو شبه شجر البرتقان و اذا قطعت قبضانه ونزع عنها القشر خرج
منها خيوط تشبه خيوط الحرير والثلث فسال عن هذا الشجر واخبر بانیه یعمل منه الحبال فاحضر
بعض حبال منها وشاهدناها فوجدناها غایة القوة والمتانة ثم سال بعض العسکر المقیمین بذلك
الطرف هل یمكن عمل البارود من الشجر المذکور ولا فاجابوه بانهم حين كانوا فی بلاد السودان
وكان البارود عندهم قليلا عملوا منه بارودا لقصد التجربة فخرج منه بارود احسن من بارود
الصفصاف وانه شاهد هذا الشجر ايضا فی ماموریه اسنی ومن اجل ذلك حرر اشعارالی شعبان بک
ماموراسنی بان یعمل قنطار امن الخيوط المستخرجه من هذا الشجر مثل ما یعمل فی بلاد السودان
لاجل التجربة ویرسله ویرسل كذلك عشرة قنطاری من قضبانہ لعمل البارود بعد قطعها من
اصلها ویربها واکذا یاخذ مقدار کبیرة من تقاویه و یضعها فی کيس و یسلها لیدق قواس من قواسه
الماموریه ویرسلها لی المشورة الملكية

حوادث المشورة العسکریه

ادهم بک قدم تقریر لالمشورة العسکریه قانیه فیها انه لما کان نصب الصاغقول اغاسی المعاون مدیر
التیمورخانه لازما ونصب علی موجب ما استقر علیه الراي فی المجلس محمد افندی الدراملی معاون برتبه
الصاغقول اغاسیه الرفیه نظم عرضه وقدمه للمشورة العسکریه و حیث ان عرض الافندی
الموی الیه قد نظم علی مقتضى رای المجلس وقدم لاعتبار ولی النعم السیدة لیزین باوامره العلیه
حرر اشعارالی عمر افندی وکیل خازن الجهادیه بتقییده فی الدفاتر برتبه الصاغقول اغاسیه معاون
للمدير الموی الیه

عبدالجلیل افندی قدم تقریر لالمشورة العسکریه یدکرفیه انه لما اذن تقری حافظ افندی فی الذهاب
من مکتب الطوبیجیه وردت علیه خلاصة بان یبحث عن معلم اخر لیکون عوضا عنه وانه علی
موجبها وجد معلما اسمه محمد افندی وطلب ان یقید بشهریه تقری حافظ افندی و بدل تعیینه
وکسوته وعن ذلك حرر اشعارالی عمر افندی وکیل خازن الجهادیه بتقیید اسمہ فی الدفاتر بدلا من
الاول واخبر بذلك الافندی ناظر وکیل مکتب الطوبیجیه